

Prøvekrav: Duelighedsprøve leveret af Duelighedsklubben.

Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere.

For opnåelse af Duelighedsbevis fra Duelighedsklubben skal der ved dels en teori- og en praktikprøve demonstreres specifikt kendskab til følgende emner:

Teori:

- Søvejsregler.
- Navigation.
- Søsikkerhed.
- Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer.
- Beskyttelse af havmiljøet.

Praktik:

- Fartøjskendskab.
- Styring og manøvrering af et mindre fartøj.
- Fritidsfartøjers maskineri.

Bemærk:

Prøve for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en skroglængde under 15 meter (speedbåde).

Personer, der har bestået prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer, anses tillige for at have bestået den praktiske delprøve til "Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere".

Personer, der alene har bestået den praktiske delprøve til "Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere", anses ikke for at have bestået "Prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer".

Aflæggelse af prøve:

Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere aflægges for personer, der af Duelighedsklubben er bemyndiget til at afholde prøve og foranledige udstedelse af dokumentation for den bestået prøve ved efterfølgende at indberette dette til Duelighedsklubben, der forestår udstedelse af delprøvebeviser og Duelighedsbevis, samt indberetter til Søfartsstyrelsens database.

Bemyndigede censorer/vitterlighedsvidner kan ikke afholde prøve for personer, de selv har forberedt til prøven (eller til en delprøve). Ej heller, hvis der er andre forhold, hvor der kan være tvivl om inhabilitet.

Den studerende tager den teoretiske del af Duelighedsbeviset på Duelighedsklubbens hjemmeside, overvåget af et vitterlighedsvidne/censor.

Når teoriprøven er bestået, får den studerende oplyst en unik prøvekode genereret ud fra IP-adresse og datotidsstempel, som sammen med dokumentation fra vitterlighedsvidne/censor og prøveevaluering indsendes til Duelighedsklubben. Duelighedsklubben kontrollerer og arkiverer den indsendte dokumentation med henblik på tilsyn fra Sfs og registrerer den beståede teoriprøve i Sfs-databasen jvf. §10 i Bekendtgørelse om prøver og beviser for fritidssejlere

Med hensyn til den praktiske prøve anmoder den studerende Duelighedsklubben om at blive kontaktet af en censor for nærmere aftale af tid og sted for prøven. Duelighedsklubben udpeger en uvildig bemyndiget censor i overensstemmelse med §19 i Bekendtgørelse om prøver og beviser for fritidssejlere

Censor informerer Duelighedsklubben om afholdelse af en praktisk prøve senest 14 dage før prøvetidspunktet, og informationen skal indeholde oplysning om:

- At der er tale om en praktisk Duelighedsprøve.
- Tid og sted for prøvens afholdelse.
- Antallet af personer til prøve.

Dokumentation for bestået prøve:

Efter indberetning fra prøvetageren på formular med den bemyndigede censors underskrift registrerer Duelighedsklubben beståede prøver til Søfartsstyrelsens database.

”Bevis for Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere” udstedes, når begge delprøver af Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere er bestået, hvilket skal fremgå af Sfs-databasen.

Omprøve:

Prøveafleggere, der ikke består en praktisk delprøve, kan tidligst gå til omprøve 14 dage senere.

Kravene til Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere:

Teori:

Teoridelen af Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere afholdes som skriftlig online-prøve, overvåget af et vitterlighedsvidne/censor.

Teoriprøven omfatter:

- Søvejsregler.
- Terrestrisk navigation.
- Sø sikkerhed.
- Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer.
- Beskyttelse af havmiljøet.

Søvejsregler:

Prøveaf læggeren skal være bekendt med indholdet i den seneste udgave af "De internationale søvejsregler".

Prøveaf læggeren skal ud over at være bekendt med de almindelige bestemmelser i søvejsreglernes afsnit I:

- kunne identificere forskellige kategorier af skibe ud fra førte lanterner og dagsignaler.
- kunne gøre rede for, hvorledes man ved hjælp af gentagne pejlinger kan afgøre, om der er fare for sammenstød med observerede skibe.
- kunne - i tilfælde af fare for sammenstød - afgøre, hvilket skib der har vigepligt og angive, hvorledes eget skib skal forholde sig.
- kunne redegøre for forholdsregler under nedsat sigtbarhed.
- kunne identificere lydsignaler for forskellige kategorier af skibe i forskellige situationer.
- kunne redegøre for sejlads i snævre løb samt i og i nærheden af trafiksepareringsområder.
- være bekendt med, at der findes særlige regler for sejlads i indre danske farvande, gennem broer, i havne m.v., og hvor oplysninger om disse regler kan findes.
- kunne nødsignalerne.

Prøveaf læggeren skal endvidere kunne redegøre for søvejsreglernes krav om behørig udvig, for skibsførerens ansvar, samt de almindelige bestemmelser om vagthold i skibe. Til dette hører bl.a. emnerne:

- Forsvarlig bemanning.
- Behørigt udrustet fartøj, herunder betydningen af korrekt lanterneføring.
- Sejlads i nærheden af hurtigfærger, stærkt trafikerede områder m.v.
- Alkohol, euforiserende stoffer og sløvende medicin.
- Pligt til at hjælpe andre fartøjer og personer i nød.

Terrestrisk navigation:

Prøveaf læggeren skal kunne redegøre for følgende:

- Kompassets inddeling, begreberne styret kurs, misvisning og deviation, sejlet kurs og beholden kurs.
- Sammenhæng mellem tid, fart og distance.
- Begreberne sejlet og beholden fart/distance, loggen, loddet.
- Bestikberegning.
- Søkortets indhold og brug.
- Farvandsafmærkning efter IALA-system A.
- Stedliniebegrebet og de terrestriske stedlinier: mærke, pejling og afstand.
- Stedbestemmelse ved samtidige stedlinjer.
- Stedbestemmelse ved brug af GPS Navigator inkl. korrektion for kort-datum.
- Planlægning af sejlads ved udlægning af rutepunkter (waypoints).

Prøveaf læggeren skal være bekendt med og vise færdighed i anvendelsen af følgende publikationer:

- Fiskeriårbogen, Havnelodsen, Den danske Lods og Kort 1.

Prøveaf læggeren skal desuden kunne redegøre for, hvorledes man kan indhente informationer om vejruddisigten for det aktuelle farvandsområde.

Søsikkerhed:

Prøveaf læggeren skal være bekendt med:

- Anvendelse af personligt sikkerhedsudstyr (redningsvest, livline, mv.).
- Anvendelse af kollektivt redningsudstyr (flåde).
- Betydningen af at undgå afkøling.
- Indpakning af kuldeskadet person.
- Organisation af søredning i Danmark og tilstødende farvande.
- Forholdsregler for at undgå unødige eftersøgninger.
- Indholdet af Søsportens Sikkerhedsråds pjecer.
- Hvorledes hjælp tilkaldes, såvel telefonisk som over radio.

Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer:

Prøveaflæggeren skal være bekendt med:

- Forebyggelse af brand i fartøjets brændstof og -system.
- Forebyggelse af brand i fartøjets tekniske installationer i øvrigt.
- Faren ved rygning i køjen.
- Anvendelsen af brandslukningsudstyr, der er hensigtsmæssigt i mindre fartøjer.

Beskyttelse af havmiljøet:

Prøveaflæggeren skal være bekendt med reglerne for beskyttelse af havmiljøet (olieudslip, affald, gråt og sort lænsevand, kemikalier, etc.) og med fredningsbestemmelserne.

Bemærkninger:

Prøveaflæggeren bør forud for prøven have fået demonstreret , evt. på video:

- Forskellige typer redningsveste, inkl. oppustelige.
- En redningsflåde.
- Brugen af brandtæppe.
- Brugen af transportable ildslukkere (vand, pulver, CO2).

Praktisk prøve, og bemærkninger til denne:

Prøven er tilrettelagt som en 3-timers projektsejlad, med fokus på sejladforberedelse, risikovurdering og praktisk sømandskab.

Se venligst detaljeret prøvevejledning til den praktiske Duelighedsprøve i bilag A4.

Fartøj, motor og MOB-bøje skal godkendes af den bemyndigede inden prøven påbegyndes.

Praktikdelen af Duelighedsprøve i sejlad for fritidssejlere begynder med et operativt interview, hvor aspiranten skal gøre rede for og forsvare sin sejladplan. Herefter tilrignes fartøjet, hvorefter prøveaflæggeren skal gennemføre prøvesejladsen under iagttagelse af søvejsreglerne, herunder med specielt fokus på vagthold, behørigt udkig og vigereglerne.

Pågældende fartøjs plads forlades. Prøven afholdes til søs og afsluttes igen på fartøjets plads. Nødvendig besætning for at sejle båden må være om bord, men prøveaflæggeren er fører af fartøjet under prøven.

Prøveaflæggeren skal desuden have kendskab til pensum fra teoriprøven, herunder søredning, forebyggelse og bekæmpelse af brand og beskyttelse af havmiljøet, baseret på f.eks. Søsportens Sikkerhedsråds pjecer.

Praktikprøven omfatter:

- Fartøjskendskab.
- Styring og manøvrering af et mindre fartøj.
- Fritidsfartøjers maskineri.

Fartøjskendskab:

Inden fartøjet forlader sin plads, skal prøveaflæggeren vise et sådant kendskab til fartøjets konstruktion og udrustning, at vedkommende kan forestå klargøring til sejlads. Prøveaflæggeren skal herunder sikre sig,

- At fartøjet er gjort søklart.
- At sikkerhedsudrustningen er på plads og i orden.
- At sejl og/eller motor er klar til brug.
- At alle ombordværende har den fornødne personlige sikkerhedsudrustning og er vidende om anvendelsen af denne, og
- At besætningsmedlemmerne er klar over deres rolle under sejladsen.

Prøveaflæggeren skal have kendskab til almindelig anvendelse af knob og stik. Dette demonstreres ved at fortøjninger, fald, skøder mv. behandles korrekt i alle forekommende situationer. Prøveaflæggeren skal endvidere kunne redegøre for sikkerhedsudrustningen.

Styring og manøvrering af et mindre fartøj:

Prøveaflæggeren skal kunne:

- Afgå fra og anløbe kaj eller bro med pæle.
- Styre efter kompas og fjerntliggende punkter.
- Styre efter mærker over ét.
- Tage højde for strøm og vinds påvirkning af sejladsen.
- Foretage en mand-over-bord manøvre efter følgende retningslinjer:

Prøveholderen udkaster "mand-over-bord bøjen" (MOB-bøjen). Samtidig varskos: "Bjærgemærs over bord". Der skal lægges vægt på, at prøveaflæggeren viser selvstændigt initiativ og foretager følgende:

- Der kastes så hurtigt som muligt en redningskrans ud til MOB-bøjen. Dette kan evt. blot markeres.
- Der etableres udkig efter bøjen.
- Der forberedes grej til indfangning og ombordtagning af en overbordfalden (line, evt. fortøjning el. lign.).

- Der foretages en sådan manøvre, at man kommer helt hen til bøjen og ligger stille ved den i så lang tid, at det er realistisk f.eks. at få fat i bøjen med hænderne eller at få en line rundt om en overbordfalden. Også slæbejollen kan anvendes ved indfangning og ombordtagning af MOB-dukken. Der må ikke anvendes en bådshage eller lignende til at indfange den overbordfaldne.

- Prøveaflæggeren er dumpet øjeblikkeligt til Duelighedsprøven, hvis den prøvesagkyndige vurderer, at MOB-dukken som følge af dårligt sømandskab har lidt unødigt overlast under redningsøvelsen, f.eks. ved voldsom påsejling ”.

Prøveaflæggeren skal kunne redegøre for, hvorledes en bevidstløs person kan bjærges ombord i det til prøven anvendte fartøj, med anvendelse af den aktuelle besætning minus en person.

Er fartøjet, som prøven aflægges i, forsynet med såvel sejl som motor, bestemmer prøveaflæggeren selv, under hvilket fremdrivningsmiddel prøven skal aflægges, f.eks. at manøvrer uden for havn bliver foretaget for sejl, men at havnemanøvre gennemføres for motor.

Prøveaflæggeren skal kende til almindelige maritime udtryk som styrbord, bagbord, agter, luv, læ etc. og kunne redegøre for:

- Hvorledes en slæbetrosse til / fra andet skib kan fastgøres om bord i eget fartøj.
- Hvorledes anker og drivanker anvendes.
- Fartøjets begrænsninger i dårligt vejr.
- Hvorledes personers placering om bord er af betydning for sikker sejlads, specielt i dårligt vejr.
- Betydningen af at være opmærksom på forskellige farer for sejladsen, f.eks. bundgarn, drivgarn, drivtømmer.
- Forholdsregler i forbindelse med optrækkende byger.
- Vejrudsigtens indhold på prøvetidspunktet for det farvandsområde prøven afholdes i.

Fritidsfartøjers maskineri:

Prøveaflæggeren skal demonstrere kendskab til:

- Måling af brændstofbeholdningen om bord og beregning af fartøjets rækkevidde under forskellige omstændigheder.
- Motorens brændstofførsel og evt. tændingssystem. Ved dieselmotor skal der kunne redegøres for udluftning af brændstofsysteet.
- Motorens smøreliebeholdning og supplering heraf.
- Kontrol af motorens kølesystem.

Prøveaflæggeren skal kunne:

- Starte og stoppe motoren.

- Omskifte mellem frem og bak samt fritstille skruen.
- Regulere skruens effekt (omdrejninger / stigning).
- Nødstoppe motoren.

Såfremt den øvrige prøve udelukkende afholdes for sejl, behøver det fartøj, som motordelen af prøven afholdes i, ikke at forlade kajen.

Rammerne for den praktiske prøve:

Prøven skal afholdes i et fartøj, der opfylder følgende betingelser:

- LOA skal være mindst 6 m.
- Skroglængden skal være under 15 m.
- Maskineffekt på mindst 3,5 kW (4,5 hk). Dog kan det vælges at aflægge prøven i et fartøj uden maskineri. I så tilfælde skal den del af prøven, der vedrører fritidsfartøjets maskineri, aflægges i et andet fartøj, der dog ikke behøver at opfylde vandlinjekravet på mindst 4,5 m. Maskinen kan være en påhængsmotor.
- Fartøjet skal være udrustet med kompas, der kan ses fra styrepladsen, og som er velegnet til at styre efter.
- Fartøjet skal i øvrigt have en sådan konstruktion og størrelse, at det efter censorens skøn er både sødygtigt og søgående og stiller rimeligt store krav til føreren om beherskelse af almindelige principper for manøvrering.

Er fartøjet, som prøven aflægges i, forsynet med såvel sejl som motor, bestemmer prøveaflæggeren selv, under hvilket fremdrivningsmiddel prøven skal aflægges, f.eks. at manøvrer uden for havn bliver foretaget for sejl, men at havnemanøvre gennemføres for motor. Valget af fremdrivningsmiddel i forbindelse med prøvens afholdelse skal dog være i harmoni med bådens hele karakter. En prøve i f.eks. en folkebåd med påhængsmotor bør aflægges for sejl, medens en større sejlbåd med indbygget kraftig dieselmotor meget vel kan gennemføre havnemanøvrer for maskine og manøvrere uden for havnen for sejl. I tilfælde af, at prøveaflæggelsen finder sted i sejlbåd med egentlig motorinstallation, skal kendskabet til fritidsfartøjets maskineri demonstreres om bord i prøvefartøjet.

Prøveaflæggeren må om nødvendigt selv stille fartøj til rådighed ved prøven.

Mand-over-bord bøjje:

Til brug for prøven skal der medtages en MOB-bøjje. Til prøven er udformningen af denne bøjje fri, den må dog ikke veje over 30 kg, og skal flyde lavt i vandet. Det anbefales, at manøvren også øves med et emne, der i størrelse og vægt ligner en person liggende i vandet således, at der kan trænes i bjærgning af en bevidstløs person. Dette kan f.eks. være en "udstoppet" kedeldragt iklædt en redningsvest.

Vejret under prøven:

Vejrforholdene under prøven må være af en sådan karakter, at de stiller rimelige krav til prøveaflæggeren. Censor kan alene beslutte, om prøven skal udskydes grundet vejrforholdene.

Tilsyn ved praktiske duelighedsprøver:

Duelighedsklubben fører stikprøvevis tilsyn med afholdelsen af de praktiske prøver.

Den tilsynsførende påser, at prøverne afholdes efter de givne retningslinjer og vejleder den bemyndigede censor med hensyn til disse retningslinjer. Finder den tilsynsførende, at prøven på væsentlige områder afviger fra retningslinjerne, må den tilsynsførende overfor den eller de personer, der forestår prøveafholdelse, redegøre for, hvorledes prøvens afholdelse kan bringes i overensstemmelse med de givne retningslinjer.

Såfremt den eller de bemyndige censorer, der afholder prøven, ikke godtager den tilsynsførendes vurdering, er den tilsynsførende bemyndiget til at afbryde prøven. Den tilsynsførende indsender en indberetning til Duelighedsklubben, hvori der redegøres for de forhold, der har ført til prøvens afbrydelse. På grundlag af indberetningen træffer Duelighedsklubben beslutning om, hvad der videre skal foretages. Den tilsynsførende vil være forsynet med et legitimationskort med billede udstedt af Duelighedsklubben.